

Szerkesztői iroda:

Kassa, főutca 64. sz. a.
hova a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
ldendők.

Kéziratok vissza nem
adattak.

Csak bérmentes leveleket
fogadunk el.

Semmit sem közlünk, ha
nem tudjuk, kiől jön.

Megjelenik minden vasárnap.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A vidéki színészet érdekeit képviselő hetilap.

A kassai színügyi választmány hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal:

Kassa, főutca 64. sz. a.
hova az előfizetési díjak
küldendők.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre... 6 frt — kr

Fél évre... 3 frt — kr

Negyed évre... 1 frt 50 kr

Két óra... 1 frt — kr

Egy óra... — frt 50 kr

Előfizetések bármely nap-
tól elfogadottak.

Nyilt-tér soronként 15 kr. A
nyilttéri díjak előre fizetendők

A színművészet befolyása a nemzeti haladásra.

A nemzeti haladás, a nemzeti művelődés nemes virágait csak a béke napjának melengető sugarai e-ókolhatják életre, s ezek a nemes virágok gyümölcsöt csak úgy teremhetnek, ha gond-
dal, szeretettel ápolja őket a nemzet.

Drága hazánk sokszor beborult egén száza-
dokon keresztül harcok, esaták, háboruk villámai
cikáztak rémesen, békében pedig a halálra fíradt
nemzet csak nyugodni vágyott; — lomhaságba,
álomba merült, nem művelte magát, gaz verte fel
lelkét, szívét, azt a lelket, azt a szívet, mely min-
den nemes virágot buján terem meg, ha a vas-
akarats felszántja s gondos kezek kíméletlenül té-
pik ki belőle a gyomot, a gázt. — De fel kelle
ebrednie a nemzetnek s jóvá, munkássá válnia.

Születtek, voltak lánglelkű nagy emberek,
kiknek menyörgő szava felébreszté a nemzetet.
— A nemzet felébredt. — szerte nézett a ha-
zánban s megsíratta töltenségét, lomhaságát.

Fel, dologra! De hol az eszköz? mely nélkül
nem lehet a nemzeti művelődés, a nemzet haladás
nagy munkájába kapni? — Az eszköz édes anya-
nyelvünk, nagyon gyenge, igen kezdetleges volt.
Azok a méltóságos magyar urak, a kik tökélyesít-
hették volna s a kiknek édes, halás, szoros köte-
lességök lett volna azt tenniük, — elfelejtették,
megvetették.

Csókoljátok, ti ekoresultak, lába porát is a
szegény népnek, kit ti zsaroltatok, kizsoltatok; csó-
koljátok, mert a nép örízte meg azt a nyelvet, mely
nélkül megszűntünk szabad magyar nemzet lenni.

Árva gyermek volt az édes magyar nyelv, a
szegény nép ápolgatta volna kebelén, de az ő
keble nehéz sebekből vérzett; alig tengett rajta az

árva gyermek. Könyekre, jajokra fakadtak az árva
gyermek fölött azok, kiket nem hagyott aludni a
fajdalom, a lelkimardosás. De mit ért a köny?

„Ápoljuk szívünk vérével azt a szegény árva
gyermek!” — mondák a siránkozók s úgy
tettek.

A nemzet szolgálatába szegődtek.
Sanyarúság, gúnyos előítéletek, szenvedés
nem voltak képesek őket kétségbejteni, meg örní:
ezek voltak a nemzet diós napszámói.

Vérző szívvel, vérző kezekkel tépték a gyo-
mot, a dudvát, elhíntették a nemes virágok mag-
vait; szívökben lelkesedés, örök szeretet, szemök-
ben köny, arczukon véres veríték volt.

Csinosítottak, smitották az árva magyar
nyelvet, s nemsokára úgy hangzott az ajkaikon
mint a kedves paszirtadal, mely az ébredést, a
tavaszt, a virulást hirdeti.

Lelkesedve vette ajkára a nemzet a hallott
hangokat, s míg a szó ajkán lebegett addig keble
tisztá, szent, fonséges érzelmektől hevült.

A régi dióség istenült alakjai támadtak fel
teljes lelki nagyságukban a színpadon, — s tanult
tőlök a nemzet drága éretyeket, lelkesülést, felá-
ldozó hazaszeretetet, kegyeletet a nagyok, a diósok
iránt. — Korszakok élénültek meg a színpadon
működéseikkel, alkotásaikkal, — mások hibáikkal,
előítéleteikkel, botlásaikkal együtt, — s tanult a
nemzet munkás lenni, tanult hibát, vétet ismerni
gyaszos következményeiben s feltette lelkében,
hogy nem fog hibázni, nem fog vétkezni.

Majd saját magát látta a kor a színpadon
pellengére állítva, kigúnyolva ferde szokásaiért,
hibáiért.

Láthatta magát a színpadon ki-ki gyengesé-
geiben — s pirult azok miatt. A színpad az igaz-
ság tükre, azt az arczot mutatja és olyant mutat,
a melyik és a milyen előtte áll. Szóval a színpad
az erkölcs temploma, a nemzet iskolája, sokszor

pedig a bú, a gond redőit mosolyogta és mo-
solyogja le.

S mit adott a nemzet hála fejében azoknak
a nagy papoknak, azoknak a diós napszámok-
nak, költőknek, színészeknek? — Sokszor kenye-
ret sem!

Ma már szépen virulnak a nemzeti haladás,
a nemzeti művelődés nemes virágai, — de a ne-
mes virág gondos ápolást igényel; különben hamar
elhervad, meg a virágok között gyom mindig fog
teremni: azért is a nemzetnek napszámokra
szüksége van s szüksége is lesz mindig. S ezek-
nek a napszámoknak, kiknek munkája nehéz,
mert a nemzeti nagyság megteremtésén, előmoz-
dításán fáradoznak, adjon a nemzet ne csak örök
hálát, elismerést, dióséget, — hanem adjon ke-
nyeret is, olyan kenyeret, mely ne legyen keserű

A magyar színészet ügye, a nemzet, a! társadalom ügye, mert a nyelvet terjeszti, a magyarosodást előmozdítja. Társadalmi uton kell tehát a vidéki színészet ügyén segíteni. Intézen a központi igazgató tanács egy lelkes felhívást a megyékhez, a városi hatóságokhoz, hogy hívják föl a művelt közönséget a vidéki magyar színészet támogatására. Nem segélyt kívánunk, hanem, hogy kellő számú bérlettel biztosítsa a közönség, a városukban működő szintársulat existenciáját. S míg egyrészt a bérlet lefizetésével azon előny nyújtatik, hogy a drágább ülőhelyeket olcsóbban nyeri meg, másrészt a bérletösszeget nem egy külön jótékonykezérla ajánlja fel, a mitől igen sokan iróznak, hanem s színleladásokon élvez és szórakozik is. Ily kedvező körülmények között az igazgatók is kiváló erőket szerződtethetnek, kiknek játékában a közönség élvezet talál.

Alakítsunk tehát minden városban színügy-
egyletet, biztosítsuk a vidéki színészet jövőjét tár-
sadalmi uton; adjunk nekik kenyeret is, ne csak dióséget, mert higyjék el t. olvasóim, ha min-

TÁRCZA.

„Betölt a mérték!”

— Ibolyák Vasvári Ferencz sírjára. —

Husvéthétfő verőfényes délelőttjén a kerepesi
úton sétálgatván, megszólítottam egy szeméit le-
sütő, mélyára haladó fiatal embert.

Igy láttuk őt mindig, ha a próbát, vagy elő-
adást megelőzőleg a népszínház előtt föl-alá járt.

Hajdani iskolatársam volt; ritkán találkoztunk
— de azért a régi jó idők emléke szívélyessé tette
találkozásainkat.

Örömet fejezte ki egy könyv felett, melyet
neki emlékre küldtem. Csak az ajánlás ellen volt
némi kifogása. Az ajánlás is szólt: „Vesveeri Kovees
Ferkónak, a magyar nihilistának a jó öreg H. Piusra és 1868. többi emlékére való
vonatkozással...”

„En nem vagyok nihilista; — aztán meg
magyar nihilizmus nem is létezik...”

Ekkor fölvilágosítottam, miszerint az egész
ajánlás régi vonatkozásokból áll s így legkevésbé
sem lehetett szándékom a „m. nihilista” nevezetet
az ő mostani nézeteivel kapcsolatba hozni. Ha-
marjában elismertem előtte a régi emlékeket el-
járásom okadatolása végett.

Vasvári Ferencz már gyermekkorában
igen phantasticus egyéniség volt. Meglett korában
kifejtett munkásságát, lelkületének irányát nem
véletlen fordulat idézte elő. Az ő férfikora nem
előző gyermekkorától. A mily ideális eszmekört
alkotott magának mint férfi, époly fogékony

volt egyes eszmék iránt már mint gyermek.
A milyen ő legutóbb volt, azzá ő fejlődött;
e fejlődés esirait már gyermekéveiben föl-
találjuk.

Nagyon rossz tanuló volt, de azért otthon
könyvtárt gyűjtögetett és olvasmányai, a fel-
löttek-től hallott dolgok nagy hatással voltak reá. Ő nem
volt u. n. játszópajtás. Sokkal inkább hajlandó
volt eszmeeserére. És kedvencz eszméje: 48. volt!
Különböztetnénk, (az a bizonyos jó öreg H.
Pius, kire V. most is kedves örömmel emlékezett)
48-assá tett valamennyinket. Nyugodt, tisztelet-
gerjesztő, istenfélő egyéniség — hanem amiért
annyira szerettük, az az volt, hogy a legszárzabb
tanóra közepette is szeretett kedélyes zwichenak-
tokat rögtönözni.

Mert lett legyen az latin nyelv, avagy föld-
rajz, sőt épen biblia: mi bizony még az Ararat
hegyéről is akárhányszor valahol a szolnoki tá-
borban kerültünk elő. Az öreg ur általában lelke-
sen, humorral tudott előadni és szépen, erőtelje-
sen szavalt.... Az ő igénytelenül közbeszúrt
epizódjai nagyban hatottak Vasvárra, kinek nem-
zeti érzülete már ekkor ritka erős, valóban bámu-
latos volt. Márczius 15-én nemzeti kokárdát
tűzött atilájára. Magyarország szabadságának esz-
méje pedig fanatikus rajongással hatotta át ifju
lelkét. Attilája alatt tört viselt, (ugyanazon mel-
lékgondolattal, mint a nihilista viselne ilyesmit)
nem egyszer (hosszabb időre is) elszökött hazu-
ról. Tudta a történelemből, hogy Zápolya, Tököllyi
török segélyvel akarták fölszabadítani Magyaror-
szágot, a II. gymnasista nem kevésbé Solejmán
utóába vetette reménységét. Egyszer felfogadta
(és velünk is felfogadtatta) hogy a templomban
mialatt a pap a királyért imádkozik: állva fog
maradni, és nem térdel le. A döntő pillanatban

persze a mi állva maradásunkból mindössze is
egyszerű leguggolás lett: hanem Vesveeri Kovees
Ferkó (hogy hogy nem — kedves öregünk, ki
különösegeiért kedvelte, így nevezte őt) bátran
megállta fogadását, és az összes térdeplő gymna-
sium között ott állt rettenthetetlenül, emelt fővel,
összefont karokkal.

Tizenhárom évvel utóbb ugyanilyen rettent-
hetetlenül állta meg helyét a kaszás ember előtt.

E körülmények fölemlítése jól esett Vasvári-
nak, de azért tiltakozott a nihilista nevezet ellen,
melyet, mint mondá, azonnal ki is törült. Magá-
val vitt lakására. „Majd viszonzásul odaadom egy
regényemet; abból meg fogsz győződni, hogy én
nem vagyok nihilista, és hogy mik az én elveim
a nihilizmusról...” Mig előkereste könyve egy
példányát („Viktorin“-t) és ráírta az ajánlást, kö-
rülnéztem a szobában. A falon nem a megszokott
jutalomképek, vagy licitáczió szerzett festmények
voltak, hanem néhány családi festmény és Voltairenek
egy mult századi, régi keretbe foglalt aczélmetsz-
ésű arczképe. A könyvszekrényről ugyan — so-
hajta jegyzé meg a szoba lakója — hiányzott a
200 kötet és csak némely beces darab maradt
meg, — de tömérdek kézirat képviselte a többi
holt tárgy közt a szellemet. Egyik sarokban a
földön hatalmas pipatelep vonta magára figyelme-
met és — ezzel egy színvonalonban, a könyvszek-
rényeu még egyéb valami: h a l á l f ő, keresztbe
helyezett esonttal.... Még néhány kegyelettel
örzött emléket, ritkaságot mutatott a házi gazda
vendégének. Itt minden élettelen tárgynak törté-
nete, vonatkozása volt s az ember igazán úgy
érezte, hogy eszmék embere lakik e helyen. —
Mig az asztalon s az egész szobában (a mi olyan

den szintársulatnak napi existenciája biztosítva van, s a közönség pártolása kielégítő, akkor egy színész sem elégséges, hanem pontos, rendszerető ember mindenik s ha ez bekövetkezik, a vidéki színészet rendezve lesz. B—a.

CSARNOK.

Japáni és chinai színházak.

(Vége.)

A színpadi élet maga fölötté érdekes. A színpadok egészen jól vannak berendezve. A díszítések és mozgatható színpalak, jóllehet még nem mindenben tökéletesek, de elegendők arra, hogy egyes természeti jelenségeket meglehetősen élethűséggel mutassanak be; így például a tengeren tova sikamló esztrakok, szökőkutak, vízeséseket, melyek tükrök és papírszalagok segítségével állítanak elő; továbbá kerteket, házakat, melyeknek belső berendezése teljesen kielégítő stb.

A színészek öltözészből és a foyerek czél-szerűen vannak berendezve s nem egy nagyobb európai színház megirigyelhetné azon kényelmet, melynek a japáni művészek örvendenek. Mindegyik színésznek meg van a maga szobája, a hol kényelmesen felülözhetik és elkészíthetik jelmezét és egész csapat szolgál áll rendelkezésére. A színészek igen előzékenyen fogadják az idegenek látogatását és megengedik, hogy öltözésüknél jelen legyenek. A foyereken tanuló vagy csevegve járnak föl s alá, anélkül hogy legkevésébbet is törődjenek az őket szemlélő egyénekkél.

Az előadások rendszeren 11 órakor délelőtt kezdődnek és éjfélig tartanak. A színészek ennél fogva csaknem mindig a színpadon laknak. Ott ékezik, ott ütöttek fel lakhelyüket, sőt a színházban vesznek fürdőt is, ha szükségesnek látják.

A közönség kényelméről is kellőleg gondoskodva van a japáni színházakban. Mindegyik páholyban kis asztalok vannak alkalmazva, a melyek kitűnő bonbonokkal, gyümölcsesek, süteménnyel és théával rakvák tele. A közönség a földön ül s az asztalok csupán szék magasságuk, úgy hogy az egész, gyermeklakomának néz ki. A páholyok támlányai oly alacsonyok, hogy a földön ülve, ki lehet rájuk könyökölni. Mig a chinai színészek a zenekart a színpalak mögött helyezik el, a japáni színpadon a zene jobbról és előtérben van fölállítva.

Azon színházak, melyekben csupán nők játszanak, az előadatni szokott darabok tekintetében nem sokban különbözik a férfiszínházaktól.

Itt is a kedvelt nemzeti darabokat adják, melyekben a hasfölmetszés, az ugynevezett harikiri, rendszeren előfordul. A színésznők a legborzasztóbb és kegyetlenebb rémdarabokban is kitűnően betöltik szerepeiket. Ha a darab valamelyik hőse arra kényszerül, hogy becsülete megmértéseért hasát fölhasítsa, mintán megtette erre nézve a szükséges intézkedéseket, barátaitól kö-

rülveve leül és így hajtja végre az operációt. Ha az illető magas állású egyéniség, akkor ez nagy számu személyzet jelenlétében történik. Az asszonyok és gyermekek sírnak, de senki sem gondol arra, hogy megakadályozza a műtétet és meggátolja, hogy embertársza önmaga ellen emelje fel kezét.

Barmily nagy is a fájdalom, az efféle szerencsétlenséget abszolút szükségesnek tekintik. A japáni társadalomban mindenkinek, legyen bár a legbecsületesebb ember, ha valamely bűnrel vádolják, föl kell a hasát hasítania. Ha valóban elkövette volna a bűnt, akkor nem volna annyira becsületértész testében, hogy azt maga fölmetse, de éppen mivel ártatlan, nem képes a rajta ejtett gyalázatot túlnélni.

Igy kívánják azt az ország nyilvános erkölcssei. Már közelg a végső pillanat s az ember azt hinné, hogy a vér azonnal pataként fog folyni, midőn megjelenik egy követ s annak egyetlen szava megváltoztatja az egész helyzetet. Az igazság győzött, az öröm visszatér a családba és a jelenlevők megölelik egymást. Csupán a nézőközönség, megalodva varakozásában, mutat elégedetlen arcot.

Valamint a férfiszínházaknál, úgy ott is, a hol nők játszanak, a ruhatarak és foyerek kitűnően vannak berendezve. Egy ily színház első színésznőjét valóságos fényűzés veszi körül. Mialatt a japáni művésznő hajdíszevel van elfoglalva, társalgónő fogadja a vendégek látogatását. Semmi sem képes egykedvűségét zavarni, melylyel öltözékét rendezi, ha mindjárt pongyolában éri is őt.

A japáni ballet esinos epizódokat tüntet föl. Ilyen például a lepkefogás, midőn a harezosok és nők lepkék után futnak és majd ezeket, majd egymást igyekeznek megfogni. Festői csoportozatokat is lehet látni, melyek azonban sokkal szebben vennék ki magukat, ha a nők keesebbek volnának; de hosszú jelmezeik nehéz, groteszk mozdulatokká teszik táncukat. Az egész úgy tűnik föl, mintha a japániak neveltségessé akarnak tenni az európai balletet. B. J.

Fővárosi hírek.

— A magyar színész-egyesület központi igazgató tanácsa, felterjesztést intézett a belügyminiszteriumhoz, melyben azt kéri, hogy az engedélylyel bíró színgazgatók névsora, hivatalosan közöltessék a törvényhatóságokkal, és ezek oda utasítsanak, mikép azokon kívül senkinek se adassék színielőadásokra helyi engedély, olyanok ellen pedig a kik ily engedély nélkül rendeznének előadásokat, a kihágásokról szóló büntető törvény 77. §. alkalmaztassék és minden ily előfordulandó esetről a közp. igazgató értesítessék.

— A budai színikör bérleteért, mint mult számunkban írtuk, Károlyi Lajos színgazgató a fővárosi tanácshoz kérvényt adott be. A tanács elhatározta, hogy folyó évi május közepétől szeptember végeig 100 forint bérért Károlynak adja a színikört.

nek fejlesztésére. Őt nem a színészet maga, de a színészet eszméje ragadta meg. A tárgyilagos színészt minden fölött a szerep érdekli; s mivel a szerep érdekli, színpadon kívül is csak olyasmivel foglalkozik, a mit közvetlenül vagy közvetve színpadi czéljaival kapcsolatba hozhat. Vasvári nem volt ilyen tárgyilagos színész. Őt nem a színpad maga, de annak légköre hódította meg. Tudjuk minő esabos, tündéri ez a légkör. A színpadi illúzió nemcsak a játszó színészt részegíti meg, hanem azt is megragadja, a ki e játék sorsának tanúja, esetleg intézője valamely minőségben. A színpadnak számos ilyen nemszínész embere van, ki életét — a műszárhoz soha sem közeledve — (mint igazgató, dramaturg, rendező, ügyelő stb.) sokszor fanatizmusból a színpadon tölti, esetleg tengeti. A legprózaibb színházi állás föltételei teljesen elűtők a közélet többé-kevésbé pedans burokratikus intézmény-itől. A színházi élet ez idealizmusa, mely annyira tért ad az egyéni szabadságnak, tápot ad a ihletnek, ihletett szellemeket hamar kísértetbe hoz, hogy — jövő kilátása nélkül — színpadra lépjenek. Petőfi, Arany, Dobsa, Vaduay, Komócsy, Várady Gábor, Haekländer (a német regényíró), Holtey (szintén) ifjúkorukban mind szerencsét próbáltak a színpadon. Vasváry hasonlóképen inkább véletlenségből lett színészsze; gyermekkorában nem árult el semmi hajlamot a színészet iránt, s ha színházat játszottunk, nem ő volt az indítványozó. „Ma már a színpad nem az számomra, a mi volt eleinte, — ma már nem elégít ki....”

A színpadi illúzió nagyon alkalmas volt arra, hogy ideális hajlamait izgassa, alkotó ösztönének eszméket szolgáltatson, — de midőn ez az izga-

— A központi igazgató tanács, legutóbbi ülésén tárgyalta az igazgatói engedélyekért benyújtott folyamódványokat. Jáni Janos kért engedélyt meghosszabbítását kérte. — Gáborhelyi Kálmán játszhatási engedélyt kért; — Szeles József és Nagy Ferencz 300 frt készpénz és bérbevett színikellékek kimutatása mellett igazgatói engedélyért folyamodtak; — Lengyel József és Szathmáry Károly, szintén igazgatói engedélyt kértek, de a k. igazgató tanács, egyik részére sem véleményezte az engedély megadását. — Jakabffy Gábor igazgatói engedélyt meghosszabbított.

— Sziklay Emília k. a. ápril 28-án búcsúzott el azon intézettől, melynek ő öt és fél éven át egyik legtevékenyebb tagja volt. Az eddig tartott 1965 előadás közül 680 előadásban s magában ez év folyamán 116 előadásban 28-szor lépett föl, s mindenkor úgy, hogy a legszigorubb kritika is csak elismeréssel tudott róla szólni. Alakjairól mindenkor visszatükröződött azon tanulmány, mely egység után tör, s dalaiból csak azt vettük ki, hogy a tehetség, kedv és kitartás oldalán tökéletesség után vagyódik s igyekszik. És a siker megmutatta, hogy minden lehet, ha akarunk; a tet-szésnyilatkozatok pedig igazolják, hogy lehetett. — A k. a. már elutazott Kolozsvárra, hová egy évre szerződött.

Vidéki hírek.

— Az előfizetési pénzek, valamint a hátralékok szíves beküldését, tisztelettel kérjük, mert nekünk is kötelezettségeink vannak a nyomdával szemben.

— Az aradi színháznak tűzrendőri szemléjét, a mult hó végén eszközölte a városi színiügyi bizottságnak és iránt kiküldött albizottsága, melynek feladata volt az esetleges tűzveszély elleni védelem czéljából, szükséges átalakítások tárgyában javaslatot tenni. A bizottság kívánatosnak mondá ki a színpadot a nézőtértől elválasztó sodrony, vagy vas-függöny létesítését. Szükségesnek mondatott ki továbbá a díszletek elhelyezésére szolgáló raktár építése, és ez, az ó-városházán javasoltatik építtetni. Szükségesnek találtatott az előadások alatt valamennyi ajtónak nyitva tartása, a esillárnak időnkint megvizsgálása és megtisztítása és a színpad alatt levő nagy kútnak akkénti átalakítása, hogy az vízvezetékül legyen használható.

— Zomborban. Csóka Sándor a legelőnyösebben mutatta be társulatát minden oldalról, s méltán megérdemli a tömeges és kitartó pártolást. A jó erők, melyekkel Csóka rendelkezik, a gondos előadások és a változatos műsor, nemkülönben az igazgató előzékeny figyelve a közönség különféle igényei iránt, eloszlatják a bizalmatlanságot, melyet a közönség az új társulat iránt kezdetben tanusított. A pártolás napról-napra fokozódik, s hisszük, hogy a hat hét alatt, melyet Csóka Zomborban tölteni szándékozik, nem is fog eszökenni. A 130 darabból álló műsor, melyből 30—40 válogatott előadást könnyen adhat a társulat, biztos reményt nyújt jó előadási képesség

jól esik) némi költői rendetlenség volt uralkodó — más dolgokban Vasvári a költői rend embere volt. Kéziratai pontos rendben, a lapokból kimetszett tárcázások könyvbe ragasztva. Költeményeit díszes, aranyos könyvbe írta, a kezdbetűket esinos diszrajzokkal látta el.... „Nekem az írás egyetlen szórakozásom; nappal olvasok éjszaka írok — sokszor reggeli 4 óráig....” Minden nap írt egy-egy költeményt — még pedig számos olyat, melyet soha sem szándékozott kinyomatni. Nála az írás benső szükség volt, szenvedély a szó szoros értelmében. Nem is lehetett ez másképpen azon embernél, ki a végzetes pillanat előtti ibolyabokrétát kötöztte a tollszárhoz, melylyel utolsó versét megírta. A ki prózai élet közepette ennyire eszméi világot alkot magának, annak akkor sem került volna nehézségbe megválni a testtől, ha esupa derült pillanatokat él át; hát még akkor, ha nem voltak derültek?!... Ilyen lelkületű egyénnél nem is meglepő, ha az a végkivánása, hogy koporsója fölött a „Cserebogár”-t énekelje el a könyező szíve.

A nevezett könyvből felolvasta néhány költeményét, virágos képzelet, csapongó eszmenettel, férfias modorban írva; azon stílusban, mint ezt Petőfi forradalmi költeményeiben megszoktuk. Megmutatta regényeit és 2 fiatalabbkori drámakísérletét. Csodálkozásomat fejeztem ki a fölött, hogy mint a színpad embere, nem foglalkozik a drámával, illetőleg a színészzel. Megvallotta, mikép a színészet őt ma már nem érdekli, nem érdekelheti annyira, mint eleinte. Egyrészt külső életkörülmények akadályozták hogy a színművészet ideálja felé közeledjék, de másrészt, utóbbi időben a színészet sokkal inkább térszék, semmint czélul szolgált eszméi-

tás fölöslegessé vált, midőn lírai és elbeszélő tanulmányai és munkássága által saját eszmevilágot teremtett magának s a színpadi mámorra nem volt szüksége; színészi napiteendői kezdtek terhére válni. El is határozta, hogy szemleli irányának megfelelőbb állást fog keresni. Nehogy kíváncsiságom netalán magán terveit érintse, nem tudakoltam jövőbeli szándékát.

„Május közepén megváltak a színésztől.... Ha az sikerül, a mit én akarok.....”

Következő vasárnap ismét találkoztunk a nemzeti színház előtt. Csak futólag váltottunk szót, de mondhatlan szívéllyességgel üdvözölt....

„Servus, kedves Palikám, hogy vagy?...”

Tapasztaltam, sokszor, hogy valamely katasztrópha egy-egy megelőző momentuma sejtélmszerűleg hatotta át lelkemet... Nem tudtam magamnak megmagyarázni, de a nap folytában e barátságos szövtálas, a nyájas, merengve néző kék szemek, többször fölujaltak gondolataimban.

Másnap (április 25-én) a kávéházban legelőbb is egy esti lap akadt kezembe. A hírvonatban szokatlanul feltűnt egy vers: „Betölt a mérték!...” Szemeim önkénytelenül rohantak a sorokon fölfelé — ott, a hírközlemény czímén hirtelen, nagy fekete betűkön kövesült meg nézésem:

Vasvári Kovács Ferencz, a népszínház tagja és író ma reggel föblelte magát....

Rakodczay Pál.

mellett arra, hogy a törekvő igazgató az állandó érdekeltiséget ébren fogja tartani.

— **Halálozás.** V i r á g h I l o n a, vidéki színész, április hó 29-én életének 22-ik évében, hat heti súlyos szenvedés után Zilahon jobb létre szenderült. Törekvő szende színész és művelt leány volt; édes anyja agg napjai támaszát veszítette el benne. — Nyugodjék békeben!

— **A kecskeméti színház,** a jövő téli színi-évadra, mint értesülünk, J a k a b L a j o s igazgató bérlete ki a színház tulajdonosnőjétől, öv. Kovács Lászlóné urnótól.

— **Trencsénben.** Völgyi György társulatát, mint levelezőnk írja, annyira megszerette a közönség, hogy április 30-án, mikor utolsó előadás volt hirdetve, tekintélyes egyénekből álló küldöttség fölkérte az igazgatót, hogy maradjon ott társulatával, s ha tovább nem engedi a levai közönség iránti kötelezettsége, legalább még egy hétig. Völgyi engedett a megísztelő kérelemnek s elhagyta még hat előadást tartani, a következő darabok színehozatalával: „Tündérlak Magyarhonban,” „Dr. Vespe” (Rózsáné jutalmán), „Kornevilli harangok,” „Váljunk el,” „Kisasszony feleségem” és „Becsület szegénye.” — Völgyinek azon kiváló előnye van a felvidéki működéséből, hogy a jövő nyárra öt szándékozzák meghívni a trencsén-templői fűrdői saisonra társulatával. E magyar színtársulat működésével, hathatósan előmozdította e vidéken a magyarosodás ügyét, úgy annyira, hogy Trencsénben csak is magyar beszédet lehet hallani az utcákon és a nyilvános helyeken. Ez mindenesetre örvendetes jele a haladásnak és őszintén óhajtok, hogy e magyar színtársulat a közeli városokban is ily nemes missziót teljesítsen a magyarosodás s általánvéve a közművelődés érdekében. — A társulat e hó 10-ikén Lévára teszi át működési terét.

— **Szabó Antal** színiigazgató urnak, a mult számban megjelent felszólítására, G y a m a t h y Gyula színész Zala-Egerszegről egy czáfolatot küldött be hozzánk, de mivel szombaton reggel érkezett, tehát egész terjedelmében nem hozhatjuk, hanem megemlítjük belőle azon védekezését, hogy ő elfoglalta volna állomását, de Szabó ur a szerződésben kikötött utiköltséget, daczára, hogy még táviratilag is felszólította, április 16-ig nem küldte el neki, s így kénytelen volt máshoz elszereződni, mivel azt nem kívánhatta tőle Szabó úr, hogy Sárvárról Tordáig, gyalog tegye meg az utat.

— **Esküvő.** B e n e d e k G y u l a, a szegedi színtársulat első szerelmes színésze, és B e r a R ó z s a ugyanazon társulat tagja, folyó hó 2-án esküdtek örök hűséget egymásnak Orosházán a róm. kath. templomban. Tartós boldogságot és egyetértést kívánunk az ifjú párnak!

— **Marosvásárhelyről** írja rendes munkatársunk A r g u s: „S z t u p a Andor derék színiigazgató, ki évek óta télire mindig városunkba, Marosvásárhelyt állandósította színtársulatát, s kinek szolid és megbízható igazgatása teljes ismeréssel és a közönség tetszésével találkozott, a napokban már a jövő télére is beadta városunk tanácsához kérelmét a helyhatósági engedélyért; melyet — kétségünk sines abban, — ha több pályázó akad is, Sztupa ur fog megnyerni; mert egy biztos jó firmát nem cserélhetünk el egy bizonytalan és nem ismert firmáért és különben is a marosvásárhelyi színészet télire való állandósítása is azt kívánja, hogy a különböző társulatok színypróbálgatása helyett, egy megbízható igazgató jöjjön minden évben télenként városunkba. Es Sztupa Andort az egész közönség ilyen megbízható igazgatónak ismeri. Nyáron, tekintve a téli színészet biztosíthatóságát, a városi tanács sem a magyar, sem a német színészetnek helyhatósági engedélyt ne adjon ily kisebb városban; mert azzal nemcsak a téli színészetnek, hanem tekintve, hogy nyáron a színházba járó közönség legnagyobb része fűrdőre vagy talára megy, még az engedélyt nyerő nyári társulatnak is csak kárt csinálna, a mint az, úgy Kúthi Béla magyar, mint Köslér német színtársulatának defizites előadásai már tényleg is bebizonyult. Sztupa színtársulata Nagyszébenben közepes pártfogás mellett működött, de az utiköltséget és a tagok fizetését teljesen kikereste. Jelenleg Szepszentgyörgyön van új erőkké szaporított társulatával és a közönség igen szép pártfogásban részesíti s nagyon dicséretre nyilatkozik az új tagokról is.

— **Kassán,** Rudolf koronaherezeg esküvéje alkalmából május 10-én, a „Veres kereszt” négyzet jótékonykezélu fényes díszelőadást rendez; előadatik műkedvelők által három egy felvonásos vigjáték és négy nagy néma képlet rendeztetik. — A b a u j m e g y e törvényhatósági bizottsága, legutóbbi közgyűlésén, ezer forintot ajánlott fel a kassai városi színház alapja gyarapítására olykép, hogy a tőke a megye kezelése alatt maradjon, s csak törvényes kamatai adassanak ki

évenként, a színiügyi választmány rendelkezése alá mindaddig, míg a színház, a nemzeti művelődés tényezője marad. — K r e c s á n y i színtársulata e hó 18-án kezdte meg előadásait Kassán, Rákosi Jenő „Szép Ilonka” című prólogjával, fényes néma képlettel és egy három felvonásos darabbal. Ez első előadás szintén díszelőadás leend, a trónörökös tiszteletére.

— **Oroshazi hírek.** Aradi Gerő színtársulatának a mily meglehetősen kedvezett az időjárás eleinte (mert hát ez is tényező) olyan hűtlen lett később hozzá. Mult hó 27-én „Titilla hanagy” adatot fergeteg s eső közben, de daczára ennek, a szó szoros értelmében zsufolva volt a ház. 29-én pedig borzasztó széllel, oly nagy jégeső esett, hogy azt a földön lapátolni lehetett. Eddig színre kerültek: „Vereshaju,” „Márványhölgyek,” „A nagy zás hóbortja,” „Fafinica,” „Kis herceg,” „Kis Doktor,” „Figaró házassága,” és „Bocceccio” stb. „A nagy zás hóbortja” ez. vigjáték, mely ott először került színi, nagy tetszést aratott. A sikerből kiváló rész jut a szereplőknek, kik közül első sorban említendő: Aradi Emilia (Konrad) ki igen kedvesen játszott; továbbá Bodroginé (Eugenia) Bera Rózsa, (most már Benedekné) Gondáné Róza (Anna szül. Ringheim) és Benedek Gyula (Ander) kiket több ízben megtapsoltak. — A második bérlet nem mutathat fel valami nagy eredményt, pedig Aradi Gerő megfelel a közönség igényeinek, a társulatot is szeretik és mégis a pártolás nem mondható kielégítőnek. Egyébiránt ezen nem is lehet esodálkozni, mert olyan községben mint Orosháza, elég volna, ha egy évben egyszer tenue látogatást magyar színészet és rövid időközökben már a negyedik színtársulat fordul ott meg. — Benedek Gyula, esküvéje estéjén tartotta meg házassági jutalomjátékát, mely alkalommal színre került „A házassági három parancs” ez. vigjáték. A jutalomjátékhoz kötött remények a házaspár részéről, nem ütöttek ki oly fényesen, mint gondolták, ez azonban a kellemetlen időjárásnak tulajdonítható, mert a sok esőzéstől és fergetegtől az utak járhatatlanokká váltak. — A most folyó bérlet lejátszása után, a társulat ismét Szegedre megy vissza, a hátralevő bérletszámot lejátszandó.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban közölt kolozsvári színház személyzetéhez pótlólag megemlítjük, hogy Harraeh Fridolin, belügyminiszeri engedélyvel E r ő d i E r n ő r e változtatta nevét; továbbá, Miklós színtársulatának névsorából a bekölt tervedéséből kimaradtak: Dancz Lajos, és Gyulás Mihály nevei; mit is ezennel helyreigazítunk.

— **Szepe-szt.-Györgyön** Sztupa Andor színtársulata, mint nekünk onnan írják, örvendetes pártolás mellett működik. Ott időzésük alatt előadták: „Bukov”-ot, „Mukányi”-t, „Törvénytelen fiu”-t, „Fromont-Risler”-t, „Fabriczius leányát”-t, „Betyár kendője”-t, „Piros bugyelláris”-t és „Párisi élet”-et. Ez utóbbit Hetényi Antónia vette jutalomjátékául.

— **Ujvidéken,** az ottani színtársulat még folyvást küzd a közönség rideg közönyével, pedig a mult héten is több jó darab adatott elő u. m.: Kis herceg, Falu rossza, A szerelmes levél, Barátság, A proletárok, A betyár kendője, Huszárcsiny, Angot, Methuzalem herceg, Böregér stb. A társulat tagjai is igyekeznek tőlük telhetőleg minél élvezetesebbé tenni az előadásokat, de a lanyha pártolás csak nem szűnik meg. Eddig csak egy zsúfolt ház volt „Bocceccio”-ra. Ez előadással az ottani lap igen elismerőleg ír, s különösen kiemeli Erdélyi Mariettát (Bocceccio) és Bácskai Julesát (Fiametta), kiket a közönség osztaltan tetszésével és többszörös zajos tapsviharral tüntetett ki. Az olasz kettős dalt ismételniök kellett. — Bácskai Julesának, e kezdő énekesnőnek, úgy látszik nagy tere nyílik tehetsége fejlesztésére az ottani társulatnál, a mennyiben már eddig is igen szép szerepeket játszott, a többek közt: A kis hercegnőt, Fiamettát, Adélt (Böregér), Puleinellát (Methuzalem herceg), Btki Teresit, Buzi Zsófit stb. Ha szorgalmasan tanul, még sokra viheti. Csak előre, kitartással! — Az operetteket katonai zenekar kísérete mellett adják. A társulat pár nap mulva Nagy-Beckerekre szándékozik áttenni állomását.

— **Sopronban,** Beödy Gábor színtársulata előadta Ujvári Bélának, a Csiky-féle plagium ügyből ismeretes hírhedt darabját: a „Farkasok közt” című színművét. Hogy a darab tisztességes sikert aratott, ez csupán a főbb szereplők: Beödyné, Beödy, Somló, Berkiné és Berki játékaik köszönhető, kik rendkívüli buzgalmat fejtettek ki, hogy a darabot megmentsék a bukástól.

— **Magyar színészet Temesvárott.** Csiky Gergely „Mukányi”-ja első előadásán, a gyárudvar fényes templomá lett átvarázsolva, a közönség nagy száma és az általános meglegedés által. A közönség ez estén sokat nevetett főként Fe-

rency Gyula (Mukányi) kitünő ábrázolásán, kinek egész játékán meglátszott, hogy gondosan tanulmányozta szerepét. Még nyílt jelenetekben is tapsokra ragadta a közönséget. Gyöngyösy Etel Ellája elethű és érdekes volt, e szerepben szép tanujeleit adta hívatottságának. Sikerülten játszottak még: E. Szabó Gyula (Zápolya), Tóth Etel (Margit), Ferencziné (Olga), Tihanyi Kati (Piroska) és Károlyi L. (Kozák). Altalán véve az előadás igen szépen sikerült s mi a magyar színészet érdekében őszintén óhajtok, hogy Szegedy Mihály társulatának tagjai jövőre is ily kitünő darab ily szép előadásával örvendeztessék meg a közönséget.

— **Hubay Gusztáv,** kisvárdai színiigazgató, kervénynt nyújtott be az esztergomi tanácsoshoz színielőadások engedélyezésére. A városi tanács mint az esztergomi lap írja, egy régebbi határozata szerint, csak Beödy Gábor társulatának adja ki a városi színházat.

— **Abáról** (Fehérmegye) írják, hogy az ottani társasélet egyhanguságát egészen elűzte Zoltán Gyula színész azon buzgó törekvése, hogy Abán és Sárkeresztúron műkedvelői társulatokat szervez fáradszámul buzgalommal, melyek előadásai a sikerültség mellett azon nemes ezélu horderővel bírnak, hogy a jövedelem jótékony czelokra fordíttatik.

— **Eperjesen** Krecsányi színtársulatát igen rokonszenves, meleg pártfogásban részesítik. Úgy látszik, mióta az új színház megnyílt, nagyobb a színházlátogatási kedv. Donna Juannita operettre oly nagyszámú közönség töltötte be a színházat, minő csak a megnyitó előadások alkalmával volt. „Bocceccio” 300 frton felül jövedelmezett. Válogatott darabok kerülnek színre és éppen ezért a közönség méltányolja is az igazgató törekvését és társulatának igyekezetét. A közönség kiválóbb kedvencei: Krecsányi Sarolta, Bérczy Ödön, Krecsányiné, Kövesi Sarolta, Halmayné, Latabár K., Németh József, Halmay, Csatar Gy., Váezi Vilma és Abonyi. A kis Takács Jolánt „Váltó”-ban és „Proletárok”-ban zajos tapsal jutalmazták meg, ügyes játékaért. E hó 10-ikén a trónörökös egybekelése alkalmából díszelőadás leend.

— **Nagy-Zomborban** mult szerdán, az operettek gyöngyét, a „Kornevilli harangok”-at telt ház előtt adták. Az előadás folyékonyan és összevágóan folyt. Pajor Emilia — mint az ottani lapban olvassuk, — kedves, pajzán Szerpolet volt, tisztán tagolt kiejtéssel énekel és egész odaadással játszott. Kilépekékor számos bokrétaival tisztelték meg. Gáspár apó Borossban értelmes személyesítőre talált. Kiss Pista éneke sokkal jobb volt játékánál.

— **Kis-Várdán** Hubay színtársulata nagy pártolással örvend. A bérlet szépen sikerült, az előadások szabatosan folynak le. Eddig előadtak: Nótás Kata, Proletárok (zsufolt ház előtt nagy tetszés mellett), Legény bolondja, Matrózok (operette), Pokol a háznál. Előadásra kitézettek: Mukányi, Vik László, Utazás Chinába, Dunan, Borzáné Maresája, Toborzás és a Falu legszebb leánya.

Rövid hírek.

— A nagyváradi új színi társulat tegnap, május 7-én nyitotta meg az aradi színtársulat „II. Rákóczy”-val; a czimszerepet Somogyi Károly játszta. Ma „Falu rossza”-t adják — T e w e l e Ferenc, a bécsi Carlszínház i g a t o j a 700 frtot küldött az általa — a fővárosi hírlapok nyugdíjintézetének javára — rendezett színielőadás tiszta jövedelme gyanánt, a nyugdíjintézeti végrehajtó bizottság elnökéhez. — A vidéki színészek nyugdíj alapja javára, jótékonykezélu műkedvelői előadás rendeztek e hó 2-án, a budapesti iparoskörben; a „Közügyek” és a „Tiszaháti libáska” került színre szép számú közönség előtt. — I g l ó n, május elsőjén, délután népelőadás tartott. A vén bakancsos és fia a huszár” leszállított árak mellett. — H o l d e n Tamás, a hirneves bábszínház tulajdonosa, J a k a b L a j o s színiigazgató közvetítésé folytán, szerdán Miskolczon kezdte meg öt előadásra terjedő mutatványait zsufolt ház előtt. — A s. a. u j h e l y i műkedvelők az általuk rendezett négy előadás jövedelméből 322 frtot juttattak, a szerződés nélkül Ujhelyben maradt színészek fölségelésére és két havi ellátására, f. évi febr. 1-től április 10-ig. Isten éltesse őket soká, mert ez elismerésre méltó tettükből kitünik, hogy nem hiúságok kielégítésé végett léptek a színpadra. — S z e k s z á r d o n Ditrói Mór, műkedvelőkkel néhány előadást szándékozik rendezni, és pedig május 21., 22., 24. és 26-án; Tolnán pedig május 16-án. Reméljük a közönség mindkét helyen ki fogja tüntetni szeretetével a kedves kis Ditróyné-Eibenschütz Marit, kinek igazi művészetét élvezni — gyönyörűség. — T ó t h Béla társulatának Gyöngyöson oly rosszul megy, hogy 9 előadás közül 7 defizittel végződött.

Külföldi hírek.

— **Magyar színelőadás Amerikában.** A new-yorki „magyar társalgó és önszolgáló egyesület” e napokban tartá évenként rendezni szokott bálját, melynek érdekességét növelte az, hogy azt az egyesület több tagja által előadott színi előadás előzte meg. Előadták Szigligeti „Egy szekrény rejtelme” című színművét, mely alkalommal többen mutatnak szép tehetséget és igyekezetet. Egy amerikai tudósító ugyan nagyon méltányolja az ottani magyarok buzgalmát, de észszerűbbnek tartaná a saját szavai szerint, ha az „oly melodius, szép magyar dalok”-nak előadhatására dalárdát alakítanának.

— **Sarah Bernhardt utikalandjai.** A nagy franciaszínházi Cincinhatól New-Orleansig vezető útjában oly kalandokat élt át, melyek Jules Verne regényeire emlékeztetnek. A társaság külön vonaton utazott, Sarah Bernhardt, kit cincinhatii vendégszereplése egészen elfárasztott, visszavonult hálóterembe. Colombier kisasszony, az utazó színész-csoport egyik tagja, abba a terembe ment, hol a személyzet fülig fegyverben vigyázott, mert azt rebesgették, hogy a vonatot rablók akarják megtámadni, hogy elvegyék azon ékszereket és drágaságokat, melyeket Sarah Bernhardt New-Orleansban állítólag ki szándékozott állítani. A banditák azonban sehohsem mutatkoztak. E helyett azonban a kocsi kerekéi a rémitő gyors utazás miatt annyira megremegekedtek, hogy meggyújtással fenyegették az egész vonatot, melyet meg kellett állítani s addig várni, míg a kerekék kihűlnek. Másnap egy őserdőn haladt keresztül a vonat, mely három helyen égett. A roppant tűz esodás látványt nyújtott, úgy, hogy a színészek szinte el is feledkeztek arról, hogy mily nagy veszedelemben forognak. A vonat szerencsésen áthaladt az erdőn. Mikor félóra múlva a vonat a st.-louis-i öblön keresztül vezető híd elé ért, a híd nagy robajjal összeomlik. Még pár percz s az egész társaság a hullámok közt leli halálát. Strakosch társulatának vonata pár nappal azelőtt egy mélységbe zuhant, több művész halálosan megsérült. Különösen Maria Roze.

— **Főjedelmek és főrangú urak házasságai színésznőkkel.** A következő adatok sorozata elég alkalmas arra, hogy annak olvasása minden primadonna szívesekjéjé örömmel töltse be. Ilyenek a következők: I. Lipót király Belgiumból Bauer Karolinával; Adalbert porosz herceg Elsler Thérésével; Ernszt württembergi herceg Eshborn Natáliával; György szász-meiningi herceg Ellen Franciskával; Koburg Lipót herceg Geiger Constanziával; Lajos bajor herceg Maindl Henriettel; Henrik osztrák főherceg Hoffmann Leopoldinával; Thurn-Taxis herceg Fontaine-Bergue Máriával; Del Grillo marquis a Capraica hercegi házból Ristori Aidelalddal; Rossi gróf Santag Henriettel; Frigyes Lichtenstein herceg Löwve Zophiával; Lichtenstein Rudolf herceg Stein Hedwiggel; Windischgrätz József herceg Taglioni Marival; Golz gróf Erhatt Luizzal; Tenburg Airstein herceg Cannabich Josephával; Maxence lord Rudloff Augustával; Schönfeld Károly gróf Neumann Lujzával; Prokesch Osten gróf Gossmann Friderikával; O'Sullivan de Grass gróf Wolter Charlottal; — Attems gróf Kunzler Lujzával; — Nyáry gróf Albrecht Herminnal; Westphalen gróf Friedberg kisasszonnyal; Kaunitz Weuzel gróf Czermák Josephinával; Castiglione gróf Janich Antóniával (elváltak); báró Edelsheim Gyulai tábornok Kronau Friderikával és legujabban báró Splényi Ödön Blaha Luiza asszonnyal.

Irodalom.

— **Hiador (Jámbor Pál)** jeles drámaíró és költő, mint már említettük, füzetekben boe-átja közre eddig előadott és előadandó új színműveit. Az első füzet tartalmát „Nagy Sándor” című 5 felvonásos történeti tragédia képezi; a második füzetét „A koszoru” című 3 felvonásos vigjáték; a napokban megjelent a harmadik füzet is, mely „A törvénytelen vér” cz. 5 felvonásos drámát foglalja magában. Minden egyes füzet ára 40 kr. — Megszerezhető a szerzőtől Szabadkán.

— **Megjelent és hozzáunk beküldetett a „Színházi évkönyv”,** melyet Miskolezy Henrik, az aradi színház tagja adott ki. Tartalmát beszédek és költemények képezik a következők rendben: En istenem (vers) A Burg-színházban. Tanulmány Molnár Györgytől. Népdalok I. H. Kőmives Imrétől. Alomkép. Miskolezy Henriktől. Csendes estén, költemény Mezeyné Lilától. Az én első szerepem, Rónaszék Gusztávtól. Ha rózsá volnék, (vers), Kükemezey Vilmtől. Népdal, Reményi Alajostól. A föld alatt (beszély) Miskolezy Henriktől. Bús Kelemen Mihály keservei (genre kép) Kőmives

Imrétől. Napló-törödek, M. H.-tól. A szép operette-énekesnő (elbeszélés) Báthory Románésik Mihálytól. — Az öt ívre terjedő könyv díszesen van kiállítva s ára 1 frt. A tisztá jövedelem Tóth Kálmán síremlékére fog fordítani. Megrendelhető Miskolezy Henriktől Miskolez, (megyeház utca). Ajánljuk e művet t. olvasóink szíves figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

— „A hármas sárkereszt” Orosháza. Rá lehet ismerni az illetőkre a tárczaezikben, vigyazzon baj ne legyen belőle.

— **J-i. Székesfehérvárt.** Beküldött költeményei közül egyiket sem adhatjuk ki, mivel verseket egyáltalán nem szoktunk közölni. Prózái dolgozatokat, ha megítjük a közölhetőség mértékét, szívesen fogadjuk. Kopogtasson be ilyenekkel. — A népszínházi népszínmű pályázat határideje f. évi nov. 15-ike. — A másik dologról nincs tudomásunk.

— **Iglóra.** Lapunk 1879-ik évfolyamából már egy példánnyal sem rendelkezőnk. A tudósítás nem jelenhetett meg, bizonyos ok miatt.

— **K. F.** On csak azt tudja, a mi a lapban megjelenik, de azt nem, hogy nekünk minden tudósítást — nagyon kevés kivétellel — át kell dolgoznunk, ha azt akarjuk, hogy lapunk szelleméhez megfelelően legyen írva. Ezért javítunk és módosítunk az ön tudósításain is; ezenkívül némelykor megtörténik, hogy három kezből kapunk tudósítást és a háromból kell egy egészet, rövid tárgyilagossággal összehoznunk.

— **V. Donát plébános** urnak Uza-Panyit A felső-balogi postamester úgy látszik nincs tisztában a geographiával, mert a mult számot is más helyre küldte. Meltóztatassék neki megmagyarázni, hogy Uza-Panyitnak utolsó posta állomása Felső-Balog s ettől csak egy jó fél óra járasnyira esik azon helység, melyben ön lakik. Talán így nem fogja Salgó-Tarjánba küldeni jövőre a lapot.

— **K. K.** Idejét multa. Miért nem kerestél fel tudósításaidal, míg a társulat ott működött?

Társulatok névsora

XI.

Aradi Gerő színtársulatának névsora:

Abonyiné, Molnár Erzsé, Siposné D. Lina, Véesei Anna, Aradi Emilia, Bodroginé, Hajnal Ilka, magán főszereplők. — Benedekné-Bere Róza, Bereginé, Gondáné Róza, Somogyi Nelli, Szöllösi Mari, mellékszerepekre. — Benedek Gyula, Bodrogi Dénes, Fenyvesi Emil, Makó Lajos, Nagy Pista, Megyeri Dezső, Rónaszék Gusztáv, Veres Sándor, magán főszereplők. Csepregi József, Gonda László, Boeska József, Halász Albert, Marostfi Ernő, Verő György, különféle segédszerepekre; Beregi Viktor sugó. Balogh Gusztáv karmester, Tóth Mihály szertárnok, Zombori Imre ruhatárnok.

XII.

Erdélyi Marietta színtársulata:

Balassa Károly, Dombay Mihály, Szakáll Antal, Szabó Bandi, Szombathy Vilmos, Hegedűs Ferencz, Müller György (karmester), Aghy Sándor, Mezei József, Csernyey Jenő, György János, Nagy József, Kelemen Imre, festő és segédszínész. — Homokayné Mari, Molnár Gizella, Bácskai Juleza, Gyöngyösi Róza, Erdélyi Marietta, Erdélyi Gizella, Szálvainé, György Jánosné, Kövári Veron, Pécsy Mari, Szombathy Vilmosné (sugó).

XIII.

Völgyi György színtársulatának névsora:

Nők: Völgyi Györgyné, drámai hősnő, Róza Istvánné anya és comica, Bodor Etel népszínmű és operette énekesnő, Sándor Emilné szende és társalgási, Zaka Nina szende, segédszínész, Csókásné Irén nyelvez anyák, comica, Aranyiné segédszínész, Pesti Mari másodénekesnő, Kerekes Hermin segédszínész, Horváth Jánosné segédszínész, Datoricsné Ida sugónő, Férfiak: Völgyi György népszínműénekes, Németh János népszínműénekes és operette tenor, Völgyi Gyula comicus és operette buffo, Parrag Kálmán apa színész és operette buffo, Pálffy György szerelmes és operette bariton, Fábian László szerelmes, Róza István segédszínész és operette tenor, Sándor Emil jellemszínész, Horváth János másod-apa és segédszínész, Raisz János paraszt comicus, Mártonfi Jenő segédszínész, Szilágyi Géza segédszínész, Adami Rezső karmester, Csontó Pál ruhatárnok, Parrag Kálmáné pénztárnok.

XIV.

Sztupa Andor színtársulatának névsora:

Sztupa Andor intrikus, Kazaliczky Antal hős, jellem, Veress Sándor dr. apa, Zádor Zoltán ked. apa, buffo, Ligethy Géza bonviv. buffo, Lorándy Tivadar tenor, Kiss János népszínműénekes, Tótvölgyi Béla, Ováry Jenő komikus, Kövesy Mihály segédsz. kar, Albis segédsz. kar, Pénzes segédsz. kar, Abaffy kar, Bürger szabó, kar, Utassy kellekes, kar. — Sztupáné K. Alfonza dr. anya, He-

tényi Antonia, énekesnő, Kantai Teréz alt énekesnő, Benkő Jolán hősnő, társ. Nagy Paula szende, Tótvölgyiné Erzsé társ. Ováryné Irén komika, Némethy Lilla soubrette, Ligethyné Erzsé segéd. kar, Eötvös Anna kar, Biró Anna kar.

XV.

Szabó Anti színtársulatának névsora:

Antal Imre, Csorba János, Gyarmathy Gyula, (?) Kelemen Jenő, Kulinyi Marton, Lubinsky Ödön, Leővey József, Prielle Péter, Szabó Anti, Szabolcsy Emil, Tollagi Endre, Kelemenné Laura, Kiss Mariska, Fánecsy Emilia, Pünkösti Anna (?) Szabó Antiné, Szirmainé Teréz, Virányi Veron, Vékony Kati.

XVI.

Hubay Gusztáv színtársulata:

Hubayné Gizella, hősnő, társalgási, Tolnainé Hermin, operette és népszínmű énekesnő, Lauerne Horváth Rozália, társalgási anya és komikáné, Biróné Rozália, anya, Nagy Lúda, operette énekesnő, Simándiné Berta, szende, — Medgyesi Mari, Lovásziné, Bezzeg Gizella, Nagy Imréné, Szabó Aranka, kar- és segédszínésznők. — Hubay Gusztáv (igazgató) kedélyes apa, Lovászi Dezső, hős, jellem, Gyöngyi Izsó, operette tenor, bonvivánt, Mátray Gyula, népszínműénekes, Tóthfalusi Gusztáv, operette bariton, Demény Albert, szerelmes, Csenteri Kálmán, buffo. — Kar- és segédszínész: Lauer Béla, Nagy Imre, Nagy Gyula, Kömlecz Gyula, Terey Vilmos, Simándy Zsigmond, sugó, — J. J. J. J. Ede, karnagy.

Állandó rovat.

Kormányengedéllyel bíró színigazgatók, jelenlegi állomásai:

Aradi Gerő Orosháza. — Balog Alajos Zala-Egerszeg. — Bényei István Szatmár. — Beödy Gábor Sopron. — Bogó Alajos Szalonta. — Csóka Sándor N.-Zombor. — Erdélyi Marietta Ujvidék. — Geröly Andor Pozsony. — Gáspár Jenő Magyar-Ovár. — Grimm János Abauj-Szántó. — Hubay Gusztáv Kis-Várda. — Homokay László Ó-Kanizsa. — Jakab Lajos Losoncz. — Jakabfy Gábor Pa'ts. — Kárpáthy György Sz.-Gotthard. — Károlyi Lajos Kaposvár. — Kőszeghy Endre Mező-Kövesd. — Krecsányi Ignác Eperjes. — Lászy Vilmos Eger. — Mannsberger Jakab Nagyvárad. — Miklóssy Gyula Igló. — Sághy Zsigmond Zalahna. — Szegedi Mihály Temesvár. — Szabó Antal Torda. — Sztupa Andor Sepsiszt.-György. — Temesvári Lajos Zenta. — Tóth Béla Gyöngyös. — Várady Ferencz Fogaras. — Völgyi György Trecsén.

Megbízások tára.

Keresünk:

Hubay Gusztáv fixum-társulatához egy buffót, sugót és egy szendét.

Mezey János daltársulatához egy kedélyes apát, karmestert, énekesnőt.

Egy elsőrendű társulathoz egy tenoristát, másodénekesnőt, betanult kardalnokot és kardalnoknót.

Kisebbs társulathoz két segédszínészt és két segédszínésznőt.

Lászy Vilmos színtársulatához egy betanult kardalnokot bass I.; — kardalnoknót sopron I., ki másod- és harmadrendű parthiekbá is be van tanulva, és egy jó klarinetost. — Az ajánlkozók teljes műsorukkal és arcképeikkel forduljanak hozzánk vagy az illető színigazgatókhoz.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

„A kassai magyar színészet 1781-től 1877 ig, 96 év” című nagy érdekű mű, mely magában foglalja a kassai színészet történetét, ezenkívül meg van örökítve benne minden színigazgató, színész, színésznő és vendégszereplő neve, elismerő jegyzetek kíséretében, a kik 96 év alatt a kassai színpadon működtek. Irta Kleinszky László. Ára 1 frt 20 kr., mely összegnek előleges beküldése után, a műbértve kézbesítetik.

A „Színészeti Közlöny”

1880-ik évi teljes évfolyama 4 frtért — ez összeg előleges beküldése mellett megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Görög-tüzek.

Piros, zöld, fehér, szag és füst nélküli görög-tűz kapható Kassán lapunk kiadóhivatala által. Egy fél kiló ára 1 frt 20 kr.